

Knihy: 92. Kristus je hrozbou pro zradikalizované křesťany

Knihy

Kristus je hrozbou pro zradikalizované křesťany

Kristus se stal pro křesťany, kteří chtějí svrhnout americkou demokracii a vytvořit křesťanský národ pod vedením bělochů, docela nepřijemnou zátěží, řekl David Gushee z Mercerovy univerzity během [webináře](#), který 6. září pořádala organizace Baptist News Global.

„Ježíš je pro určitý druh autoritářských, reakčních a militantních křesťanů velmi nepohodlný,“ tvrdil Gushee. „Nastavit druhou tvář? Milovat svého nepřítele? V tuto chvíli to nejde. Nyní je doba války. Ježíš není pohodlný.“

David Gushee drží v ruce výtisk své nové knihy.

Etik a publicista BNG byl pozván, aby promluvil o své připravované knize [*Defending Democracy from Its Christian Enemies*](#) (*Obrana demokracie před křesťanskými nepřáteli*) a diskutoval o tom, proč se tolik křesťanů stalo nepřátelskými vůči demokracii ve Spojených státech i mimo ně.

"An immensely important book for our present moment."

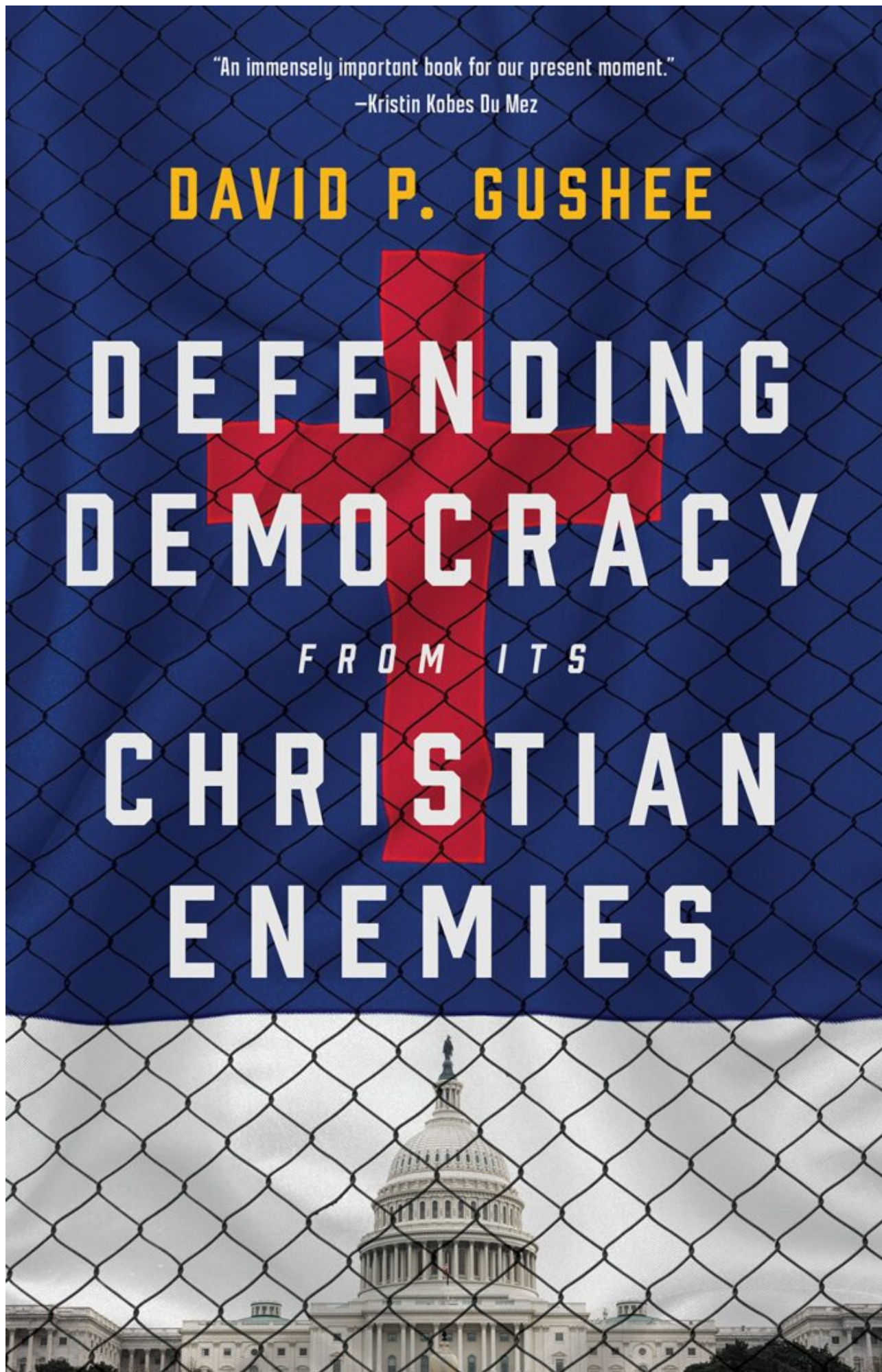
—Kristin Kobes Du Mez

DAVID P. GUSHEE

DEFENDING DEMOCRACY

F R O M I T S

CHRISTIAN ENEMIES

Během rozhovoru s moderátorem Markem Wingfieldem, výkonným ředitelem a vydavatelem BNG, se Gushee zabýval prudkým nárůstem protidemokratických nálad mezi některými americkými křesťany, jejich okouzlením autoritářskými režimy po celém světě a jejich zjevnou ochotou používat násilí k dosažení politických cílů.

Wingfield uvedl, že ho ohromil nedávný popis autora Russella Moora, podle něhož byli američtí kazatelé označováni za „probuzenecké“, protože kázali podle Kázání na hoře.

„Pokud nám Ježíš brání v tom, abychom dělali to, co si myslíme, že chceme dělat, pak bychom možná měli přehodnotit, co chceme dělat.“

Gushee souhlasil, že je to děsivý vývoj: „Ježíš je nepohodlný pro křesťany, kteří chtějí jiný program, a to by nás mělo děsit. A skutečně mi to připomíná některé z nejhorších okamžiků křesťanských dějin. Pokud nám Ježíš překáží v tom, abychom dělali to, co si myslíme, že chceme dělat, pak bychom možná měli znovu zvážit, co chceme dělat.“

Podle Gusheeho je třeba zvážit, jak vzácná je demokracie. „Demokracii je třeba chápat jako výdobytek v tom smyslu, že po většinu lidských dějin lidé nebyli řízeni demokraticky. Byli řízeni někým větším a mocnějším, než byli oni sami, kdo jim říkal, jaká budou pravidla: monarchie, diktatury, oligarchie malé skupiny mocných vlastníků půdy, feudální systém a diktatury různých typů.“

Není divu, že mnozí jsou šokováni, když se dozvědí, že dnes existují lidé, kteří chtějí skoncovat s demokracií, dodal. „Mysleli jsme si, že naše demokracie je stabilní a trvalá s dohodnutými pravidly a že si jí všichni váží. Ale nyní je odhalení posledních několika let takové, že to není pravda.“

Americká demokracie však podle něj nebyla dokonalá.

„Jedna věc, kterou nakonec musíte uznat, je, že naši demokracii vždy poškozoval náš rasismus. Naši demokracii založili bílí muži vlastníci půdy, z nichž značné procento vlastnilo lidské bytosti. A každý, kdo zná americké dějiny, ví, že naše demokracie byla od počátku narušena.“

Byly také doby, kdy byla demokracie využívána jako zástěrka k dosažení zájmů USA v zahraničí, dodal. „Mnohokrát jsme říkali, že nám jde o prosazování demokracie, zatímco ve skutečnosti šlo o prosazování obchodních zájmů nebo o jakousi imperiální či poloimperiální vizi.“

„Věděli jsme, že z těchto tří systémů je demokracie tím nejlepším pro člověka a že nejvíce odpovídá základním křesťanským závazkům.“

Přesto demokracie uchránila zemi v prvních letech před monarchií a později sloužila jako ostrý kontrast k zlovolným politickým systémům po celém světě, řekl Gushee. „V polovině 20. století jsme poznali rozdíl mezi demokratickým politickým řádem a fašistickým politickým řádem, jako byl v Německu, a komunistickým politickým řádem, jako byl v Sovětském svazu a nakonec v Číně. A věděli jsme, že z těchto tří systémů je demokracie ten, který je pro člověka nejlepší a nejvíce odpovídá

základním křesťanským postojům.“

To, že víra hraje v demokracii významnou roli, je podle Gusheeho lekce, kterou se naučil od svého učitele Glena Stassena, významného etika a baptistického teologa, který zemřel v roce 2014. „Byl hrdý na to, že baptisté tak silně přispěli k oddělení církve od státu, k odluce náboženství, k rozvoji demokracie, která neupřednostňovala křesťanství, ale na níž se křesťané mohli podílet spolu s ostatními lidmi.“

Wingfield se ptal, jak se náboženství spojilo s americkou demokracií, když Bible je plná odkazů na Boží království, Krista Krále a další hierarchické koncepty.

„Poučili jsme se z historie,“ odpověděl Gushee. „Naučili jsme se, že svazek církve a státu, jak říkali jižanští baptisté, je špatný pro obě strany. Vzpomínám si, jak jsem to slyšel říkat Richarda Landa. Svazek církve a státu je špatný pro obě strany. A co je pro obě strany lepší, je svobodná církev a svobodný stát.“

„A naučili jsme se, že teokratické vize, vize, v nichž je Bůh vládcem, vždy zahrnují nějakou skupinu lidských bytostí, které zastupují Boha a mluví za něj. A vždycky jsme těmi lidskými bytostmi náhodou my, protože my jsme ti, kdo mají pravdu. My jsme ti, kdo vědí, co Bůh chce.“

„Potřebujete nějakou etiku a teologii a církevní dějiny, abyste se naučili lekce, které vás přivedou k prodemokratickému postoji.“

Naivní a nehistorický výklad Písma vede některé křesťany k přesvědčení, že Ježíš chce vládnout Americe jejich prostřednictvím, řekl. „Jak bychom mohli nechat vládnout nějaké nekřesťany nebo neevangelikály, protože toto je Boží svět? Jak bychom mohli nechtít, aby byl Ježíš zapsán do ústavy, protože Ježíš je Pán? Jinými slovy, potřebujete nějakou etiku a teologii a církevní dějiny, abyste se naučili lekcím, které vás přivedou do prodemokratického postoje. A obávám se, že tyto zkušenosti se postupně rozplynuly a že mnozí američtí křesťané ztratili kontakt s poznatky, které v minulosti vedly ke křesťanské podpoře demokracie.“

Donald Trump účinně vystihl ducha antidemokratického impulsu tím, že se zapojil do politiky nostalgie, jak ji vyjádřil ve své kampani „Make America Great Again“, řekl Gushee. „Nazývám to autoritářským, reakčním křesťanstvím. Tento výraz se mi líbí poněkud více než ‚křesťanský nacionalismus‘, protože slovo ‚reakční‘ je zde opravdu důležité. Představte si lidi, které znáte a kteří jsou většinou pobouření, zděšení nebo vyděšení tím, jaká je současná Amerika. Spousta z nich má označení pro to, co se pokazilo: Amerika se stala liberální, dekadentní nebo probuzeneckou. Bůh byl vytlačen z veřejného života.“

Američané frustrovaní tímto vnímáním zároveň ztratili důvěru v demokracii a další tradiční přístupy k řešení sociálních a politických problémů, dodal. „Misie a evangelizace nefungují. Výchova dětí ke křesťanským hodnotám nefunguje. Politický proces nefunguje tak, jak si lidé myslí, že by měl. A tak lidé stále častěji koketují s radikálními myšlenkami. Možná potřebujeme převzetí moci, které bude agresivnější. Možná je zapotřebí násilí.“

Podle bývalého arkansaského guvernéra Mikea Huckabeeho to tak určitě je, poznamenal Gushee, jenž nedávno ve svém televizním pořadu TBN [varoval](#), že prezidentské volby v roce 2024 budou poslední, o nichž se rozhodne pomocí hlasovacích lístků, pokud Trump nebude moci kandidovat nebo bude poražen kvůli trestním kauzám, které jsou proti němu vedeny.

„Říkal, že příště to budou kulky,“ řekl Gushee. „A Huckabee býval baptistickým kazatelem. Je to takový druh rétoriky, který naznačuje radikalizaci lidí, kteří si říkají, dobře, zapomeňte na slušnost demokratické politiky, možná potřebujeme vtrhnout do Kapitolu, možná potřebujeme mluvit o kulkách v atmosféře strachu a zastrašování. A právě o takové radikalizaci mluvím. K mainstreamizaci radikalizace došlo během posledních zhruba deseti let.“

Tato radikalizace nesprávně předpokládá, že silné rozdíly nelze řešit, aniž by se přistoupilo k násilnému konfliktu, vysvětlil. „Součástí definice demokracie není to, že nemáme spory, ale že je řešíme nenásilně prostřednictvím politického procesu. Hluboce a zásadně se na věcech neshodneme a své neshody podrobíme politickému procesu hlasování ve volbách. A pokud prohrajeme, můžeme být horče zklamáni, ale nevytáhneme zbraně a nezačneme střílet do lidí a nevtrhneme do Kapitolu a nezačneme vyhrožovat lidem oběšením.“

Jedním z cílů jeho nové knihy je podle něj ukázat, že mnozí křesťané již přijali „myšlení svaté války“ vůči nedostatkům, které v zemi vnímají, a „koketují s násilím, žehnají mu nebo se do něj zapojují“. A to je součástí příběhu 6. ledna“.

V hnutí se však najdou i tací, kteří usilují o podkopání demokracie prostřednictvím „administrativní dekonstrukce“ namísto násilí a inspirovaní se autoritářskými režimy po celém světě, uvedl Gushee.

Jednu kapitolu knihy *Obrana demokracie* věnuje Viktoru Orbánovi, maďarskému premiérovi, který převzal kontrolu nad médií a soudnictvím a změnil volební proces v zemi, aby se udržel ve funkci. Orbán se stal miláčkem amerických konzervativců, jako je například publicista Tucker Carlson, který s ním nedávno vedl rozhovor o potřebě navrácení Trumpa do Bílého domu. Vystoupil také na shromáždění CPAC v USA, kde odsoudil homosexualitu a označil liberalismus za virus.

„Orbánova strategie vypadá velmi přitažlivě pro významnou komunitu lidí, kteří sdílejí tuto vizi světa, který se stal liberálním a je třeba se mu postavit na odpor.“

„Je to administrativní dekonstrukce demokracie křesťanským silákem a Orbánova strategie vypadá velmi přitažlivě pro významnou komunitu lidí, kteří sdílejí tuto vizi světa, který se stal liberálním a je třeba se mu postavit na odpor. Nechtějí krveprolití, ale chtějí výsledky, které chtějí, i kdyby to mělo zahrnovat manipulaci s demokracií tak, aby byla postupně dekonstruována demokracie samotná.“

Maďarský vůdce však zdaleka nebyl prvním hrdinou krajně pravicových křesťanů a politiků, řekl Gushee a připomněl Franklina Grahama, který před deseti lety chválil ruského prezidenta Vladimira Putina za obnovu křesťanských hodnot v této zemi.

„Mezi Putinem a Orbánem a americkými křesťanskými konzervativci existují vazby. A pak jsou tu spojení s (brazílským diktátorem Jairem) Bolsonarem. Lidé se od sebe navzájem učí prostřednictvím rétoriky, která je sdílena online. Strategií, o kterých se diskutuje. Je to přitažlivé zejména v postkřesťanských zemích nebo v zemích, které se postkřesťanskými stávají, které mají rozhořčené křesťanské obyvatelstvo, jemuž se změny nelíbí.“

Wingfield poznamenal, že koncept americké výjimečnosti dříve zahrnoval velebení národa jako demokratického. V poslední době se však zdá, že konzervativci od tohoto jazyka upustili, řekl.

Gushee souhlasil a řekl, že toto vynechání je záměrné: „Amerika byla Bohem vyvolena, aby byla výjimečným Božím národem. Ale Amerika to kvůli probuzenectví a liberalismu odkopává.“

Potřebujeme tvrdé, silné křesťanské muže a také některé ženy, aby nás vrátili na správnou cestu. Výjimečnost by nespočívala v demokracii, výjimečnost by spočívala ve zvláštním Božím vyvolení Ameriky. Protože ji však liberalismus ničí, jak se tvrdí, možná budeme muset zatlačit zpět s použitím mimořádných prostředků.“

Hnutí také pomáhá vzestup konspiračního myšlení, řekl. „Dochází ke ztrátě kontaktu s realitou v některých významných směrech. Dochází také k zesílení kosmického dualismu – dobro versus zlo. Konspirační myšlení QAnon to skutečně pomáhá objasnit. Nejde jen o to, že nesouhlasíme s Hillary Clintonovou, ale i o to, že z pizzerie ve Washingtonu řídí nějaký gang obchodující s dětmi. Některí lidé tomu věří. Je to neuvěřitelné.“

Gushee označil to, co chtějí, za “ křesťanské národovectví”, na rozdíl od častěji označovaného „křesťanského nacionalismu“.

Křesťanské národovectví je přesvědčení, „že Amerika by měla být určitým druhem křesťanského národa, v němž na veřejném prostranství převládá určitá vize křesťanství, národa, který je patriarchální, v němž dominují a který vedou běloši, který je buď oficiálně, kulturně a v drtivé většině křesťanský, který nepřijal homosexualitu a transgender a který zastává tradiční hodnoty“.

„Je to období morální paniky a moje kniha je o tom, jak tato morální panika ohrožuje samotnou demokracii.“

Gushee řekl, že chce předat varování před úzkostí, která je hnacím motorem tohoto nebezpečného vnímání. „Toto je období morální paniky a moje kniha je o tom, jak tato morální panika ohrožuje samotnou demokracii. V této knize také píšu na obranu demokracie jako takové. Přežije toto období paniky? Mám o ni upřímné obavy.“

Na otázku, zda má americká demokracie nějakou naději, však Gushee odpověděl, že ano. „To, že se naše demokracie držela pod extrémním tlakem od listopadu 2020 do ledna 2021, mi dává naději. Nejmocnější úředník v zemi se aktivně pokoušel zpochybnit výsledky demokratických voleb a neuspěl. To, že se soudy důsledně postavily na stranu právního státu a že nyní je řada lidí obviněna nebo ve vězení za to, co se stalo po listopadu 2020, to jsou známky naděje.“

Porážka řady extremistických kandidátů ve volbách v roce 2022 je dalším znamením naděje, řekl Gushee. „A mladí lidé, kteří v morku kostí vědí, že ta šílená politika pravice, možná jejich rodičů a prarodičů, nemá s Ježíšem nic společného, tam je naděje. Moc mladých lidí to nepřitahuje. Vědí, že je tu něco špatně, a jdou tomu naproti v odporu. To dává naději.“

„Máme hlubokou historii naší demokracie a občanských organizací, které se hlásí k demokratickým normám, a ty jen tak nezmizí. Nehodlají se vzdát bez boje. To mi dává naději.“

JEFF BRUMLEY

[Baptist News Global](#)

Jeff Brumley

Jeff Brumley

Jeff Brumley je vedoucím zpravodajem pro Baptist News Global. Ostřílený reportér novin, žije v Jacksonville na Floridě se svým psem Noseyem.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)